

Sivu on laadittu yhteistyössä [Euroopan unionin notaarien liiton \(CNUE\)](#) kanssa.

1 Miten kuolemanvaraismääräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?

Kuolemanvaraismääräys laaditaan testamentin muodossa Liettuan siviilain (*Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas*) mukaisesti.

Testamenteja on kahdenlaisia. Virallinen testamentti on notaarin tai ulkomailla sijaitsevan Liettuan konsulaatin virkailijan vahvistama, kahtena kappaleena laadittu asiakirja. Yksityinen testamentti on testamentintekijän omakätisesti laatima ja allekirjoittama eli holografinen testamentti, jossa on mainittava testamentintekijän etu- ja sukunimi, laatimisaikakohta (vuosi, kuukausi ja päivä) ja -paikka. Tällainen testamentti voidaan laatia millä tahansa kielellä. Puolisot voivat tehdä yhteisen keskinäisen testamentin, jossa he nimeävät toisensa perillisiksi. Tällöin toisen puolison kuollessa eloonjäänyt puoliso perii vainajan koko omaisuuden (mihin sisältyy heidän yhteinen omaisuutensa) lakiosaa lukuun ottamatta.

2 Miten kuolemanvaraismääräys rekisteröidään?

Virallinen testamentti vahvistetaan ja rekisteröidään notaarirekisteriin testamentintekijän läsnä ollessa. Yksi kappale testamentista annetaan testamentintekijälle ja toinen jää sen vahvistaneen viranomaisen haltuun. Testamentintekijä voi antaa yksityisen testamentin notaarille tai ulkomailla Liettuan konsulaatin virkailijalle säilytettäväksi.

Liettuan testamenttirekisteriä hallinnoi kiinnitysasioiden keskusvirasto (*Centrinė hipotekos įstaiga*). Kun notaari tai konsulivirkailija on vahvistanut tai mitätöinyt testamentin tai ottanut sen säilytettäväksi, hänen on ilmoitettava asiasta kyseiselle virastolle kolmen työpäivän kuluessa. Ilmoituksessa on mainittava testamentintekijän etu- ja sukunimi, henkilötunnus ja asuinpaikka, testamentin laatimisaikakohta ja -paikka, testamentin laji sekä sen säilytyspaikka. Testamentin sisältöä ei tarvitse selostaa.

3 Sovelletaanko kuolemanvaraismääräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosa)?

Siviililaissa säädetään lakiosasta seuraavaa: vainajan lapset (adoptiolapset), puoliso ja vanhemmat (adoptiovanhemmat), jotka olivat vainajasta taloudellisesti riippuvaisia hänen kuolinpäivänään, saavat testamentin sisällöstä riippumatta kukin lakiosan eli puolet lakimääräisestä perintöosastaan, ellei heille ole testamentissa määrätty suurempaa perintöä. Lakiosa määritetään jäämistön arvon perusteella, mukaan lukien tavallinen koti-irtaimisto.

4 Jos kuolemanvaraismääräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?

Jos testamenttia ei ole, perinnönjaossa noudatetaan lakimääräistä perimystä. Tällöin seuraavat henkilöt saavat kuolinpesän osakkaina kukin samansuuruisen perintöosan: ensimmäisen asteen perilliset – vainajan lapset (myös adoptiolapset ja vanhempansa kuoleman jälkeen syntyneet lapset); toisen asteen perilliset – vainajan vanhemmat (myös adoptiovanhemmat) ja lapsenlapset; kolmannen asteen perilliset – vainajan isän ja äidin vanhemmat ja lapsenlapsenlapset; neljännen asteen perilliset – vainajan sisarukset sekä isän ja äidin isovanhemmat; viidennen asteen perilliset – vainajan sisarusten lapset ja vainajan vanhempien sisarukset (sedät ja tädit); kuudennen asteen perilliset – vainajan vanhempien sisarusten lapset (serkut).

Toisen asteen perilliset perivät vainajan lakimääräisessä perimyksessä vain siinä tapauksessa, että ensimmäisen asteen sukulaisia ei ole tai nämä eivät ole ottaneet vastaan perintöosaansa tai ovat luopuneet siitä tai kaikki ensimmäisen asteen perilliset ovat menettäneet oikeutensa perintöön. Kolmannen, neljännen, viidennen ja kuudennen asteen perilliset perivät vain, jos heidän edellään perimysjärjestyksessä olevia sukulaisia ei ole tai jos nämä ovat luopuneet perintöosastaan tai menettäneet oikeutensa perintöön.

Adoptiolapset ja heidän jälkeläisensä rinnastetaan adoptiovanhemman tai tämän sukulaisen perimyksessä vainajan biologisiin lapsiin ja näiden jälkeläisiin. Sen sijaan he eivät peri biologisia vanhempiaan tai muita suoraan ylenevässä polvessa olevia verisukulaisiaan eivätkä biologisia sisaruksiaan lakimääräisessä perimyksessä. Adoptiovanhemmat ja näiden sukulaiset rinnastetaan adoptiolapsen tai tämän jälkeläisen perimyksessä biologisiin vanhempiin ja muihin verisukulaisiin. Adoptiolapsen biologiset vanhemmat ja näiden sukulaiset suoraan ylenevässä polvessa eivät peri adoptiolasta tai tämän jälkeläistä lakimääräisessä perimyksessä.

Avioliitossa, myös myöhemmin mitätöidyssä avioliitossa, syntyneillä lapsilla on oikeus lakiosaan, kuten myös avioliiton ulkopuolella syntyneillä lapsilla, jos isyys on vahvistettu laissa säädettyllä tavalla.

Jos vainajan lastenlasten tai lastenlastenlasten vanhempi, jolla olisi ollut oikeus lakiosaan, on kuollut ennen perimyksen alkamista, lastenlapsilla tai lastenlastenlapsilla on samanlainen oikeus lakiosaan kuin ensimmäisen ja toisen asteen perillisillä. He saavat kukin samansuuruisen osan lakiosasta, jonka heidän isänsä tai äitinsä olisi saanut lakimääräisessä perimyksessä.

Vainajan eloonjäänyt puoliso perii joko testamentin perusteella tai lakimääräisesti yhdessä ensimmäisen tai toisen asteen perillisten kanssa. Jos puoliso perii yhdessä ensimmäisen asteen perillisten kanssa ja näitä on enintään kolme, puoliso saa neljäsosan perinnöstä. Jos ensimmäisen asteen perillisistä on enemmän kuin kolme, puoliso saa samansuuruisen osuuden kuin muut perilliset. Jos puoliso perii yhdessä toisen asteen sukulaisten kanssa, hänellä on oikeus saada puolet perinnöstä. Jos ensimmäisen tai toisen asteen perillisiä ei ole, puoliso saa koko perinnön.

Tavallinen koti-irtaimisto jaetaan perillisten kesken lakimääräisen perimysjärjestyksen mukaisesti riippumatta näiden sukulaisuuden asteesta ja perintöosasta, jos he asuivat vainajan kanssa samassa taloudessa vähintään vuoden ajan hänen kuolemaansa asti.

5 Mikä on toimivaltainen viranomainen

5.1 perintöasioissa?

Perimyksen alkamispaikan notaari ja tuomioistuin.

5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Perimyksen alkamispaikan notaari.

5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Perimyksen alkamispaikan notaari.

5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Perimyksen alkamispaikan notaari.

6 Esitelkää lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkaminen ja sen omaisuuden jakaminen (kertokaa myös, aloittaako tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).

Siviililain mukaan perillisen on otettava vastaan perintönsä, jotta hän voisi saada sen. Vastaanottaminen ei voi olla osittaista tai ehdollista.

Perillisen katsotaan vastaanottaneen perintönsä, jos hän on ottanut kuolinpesän haltuunsa tai jättänyt perinnön vastaanottamista koskevan hakemuksen perimyksen alkamispaikan notaarille. Kuolinpesän haltuun ottamisella tarkoitetaan, että perillinen hoitaa sen omaisuutta samalla tavoin kuin omaansa (hallitsee, käyttää ja valvoo pesän omaisuutta ja maksaa sen veroja, tekee tuomioistuimelle perinnön vastaanottamista ja pesänhoitajan määräämistä koskevan hakemuksen jne.).

Kuolinpesän osan tai jopa yksittäisen esineen haltuun ottaminen katsotaan koko perinnön vastaanottamiseksi. Alettuaan hoitaa kuolinpesää perillisellä on kuitenkin oikeus perinnön vastaanottamiselle asetetun määräajan kuluessa luopua perinnöstään jättämällä luopumishakemus perimyksen alkamispaikan notaarille. Tällöin perillisen katsotaan ottaneen kuolinpesän haltuun muiden osakkaiden hyväksi.

Nämä toimet on toteutettava kolmen kuukauden kuluessa perimyksen alkamisesta. Henkilö, jolla on oikeus perintöön vain siinä tapauksessa, että joku muu perillinen luopuu perintöosuudestaan, voi ilmoittaa ottavansa vastaan perintönsä kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun oikeus perintöön syntyi. Tuomioistuin voi pidentää vastaanottoilmoituksen määräaikaa, jos se katsoo, että määräajan ylittämiseen oli painavia syitä.

Perintö voidaan ottaa vastaan myös määräajan päättymisen jälkeen ilman hakemusta tuomioistuimelle, jos kaikki muut perinnön vastaanottaneet perilliset suostuvat tähän.

Notaarin on ilmoitettava perinnön vastaanottamisesta kiinnitysasioiden keskusvirastolle kolmen työpäivän kuluessa.

Perillisellä tai testamentinsaajalla on oikeus luopua perinnöstä kolmen kuukauden kuluessa perimyksen alkamisesta. Luopuminen ei voi olla osittaista tai ehdollista. Perinnöstä luopumisella on sama vaikutus kuin sen vastaanottamatta jättämisellä.

Perillinen luopuu perinnöstä jättämällä asiaa koskevan hakemuksen perimyksen alkamispaikan notaarille. Luopuminen ei ole mahdollista, jos perillinen on aikaisemmin jättänyt perinnön vastaanottamista tai perintötodistuksen antamista koskevan hakemuksen perimyksen alkamispaikan notaarille.

Jos perillisiä tai testamentinsaajia on kaksi tai enemmän, pesä kuuluu näiden kaikkien yhteishallintoon, ellei testamentissa toisin määrätä. Ketään ei saa pakottaa luopumaan oikeudestaan siihen, että kuolinpesästä erotetaan hänelle kuuluva osuus.

Pesän omaisuus jaetaan perillisten yhteisestä sopimuksesta. Pesää ei saa jakaa ennen vielä syntymättömän perillisen tai testamentinsaajan syntymää. Sitä ei myöskään saa jakaa, jos perittävän testamentissa määrätään tietyn pituisesta yhteishallintojaksosta. Tällaisen jakson kesto saa yleensä olla enintään viisi vuotta perimyksen alkamisesta. Jos perillisten joukossa on alaikäisiä, testamentintekijä voi kuitenkin kieltää pesän omaisuuden jakamisen siihen asti, kun nämä ovat täyttäneet 18 vuotta.

Perilliset voivat jakaa perinnön yhteisestä sopimuksesta ennen kuin perillisten omistusoikeudet on kirjattu julkiseen rekisteriin. Kiinteän omaisuuden jako vahvistetaan notaarin asiakirjalla, joka on kirjattava julkiseen rekisteriin. Jos perilliset eivät pääse sopimukseen perinnönjaosta, siitä päättää tuomioistuin kunkin perillisen esittämien vaateiden perusteella.

Kuolinpesän jaettavissa oleva omaisuus jaetaan osiin. Omaisuus, jota ei voida jakaa, menee yhdelle saajalle. Tällöin otetaan huomioon omaisuuden luonne ja perillisen tarpeet. Muut perilliset saavat korvauksen tällaisen omaisuuden arvosta siten, että he saavat joko muuta omaisuutta tai rahaa.

Kuolinpesän koko omaisuus tai siihen kuuluvia yksittäisiä esineitä voidaan myydä kuolinpesän osakkaiden yhteisestä sopimuksesta huutokaupalla, jonka tuotto jaetaan osakkaiden kesken. Perilliset voivat myös tehdä keskenään tarjouksia yksittäisistä esineistä, jolloin esineen saa korkeimman tarjouksen tehnyt. Yksittäisen esineen siirrosta tietyille perilliselle voidaan päättää yhteisestä sopimuksesta tai arpomalla.

7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamentinsaaja?

Perimyksen katsotaan alkaneen perittävän kuollessa tai, jos hänet on julistettu kuolleeksi, joko sinä päivänä, jona tuomioistuin on antanut kuolleeksijulistamista koskevan päätöksen, tai tuomioistuimen päätöksessä mainittuna kuolinpäivänä.

Perinnön saadakseen perillisen on otettava se vastaan (joko ottamalla kuolinpesä haltuunsa tai jättämällä perinnön vastaanottamista koskeva hakemus perimyksen alkamispaikan notaarille).

Testamentinsaajan on ilmoitettava perinnön vastaanottamisesta testamentin toimeenpanijalle tai pesänselvittäjälle, perintöosuutensa vastaanottaneelle perilliselle, jolla on testamentin toimeenpanijan valtuudet, tai perimyksen alkamispaikan notaarille. Aina silloin, kun testamenttisaantoon kuuluu oikeus kiinteään omaisuuteen, sen vastaanottamisesta on tehtävä hakemus notaarille.

8 Ovatko perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?

Jos perillinen on ottanut vastaan perinnön ottamalla kuolinpesän haltuunsa tai jättämällä hakemuksen notaarille, hän vastaa perittävän veloista koko omaisuudellaan. Jos useampi kuin yksi perillinen on ottanut vastaan perinnön tällä tavalla, he vastaavat yhteisesti vainajan veloista koko omaisuudellaan.

Perillisellä on oikeus ilmoittaa notaarille tehtävässä perinnön vastaanottamista koskevassa hakemuksessaan, että hän haluaa ottaa vastaan perintönsä perukirjan perusteella. Tällöin hän vastaa vainajan veloista ainoastaan perintöosuudellaan. Jos vähintään yksi perillisistä on ottanut vastaan perintönsä perukirjan perusteella, kaikkien muidenkin perillisten katsotaan ottaneen vastaan perintönsä samalla perusteella.

Perunkirjoitusta voivat vaatia myös vainajan velkojat. Jos perillinen on perunkirjoituksen laatimisen aikaan omasta syystä jättänyt ilmoittamatta kuolinpesään kuuluvaa omaisuutta tai salannut vainajan velkoja, jos perukirjaan on perillisen aloitteesta sisällytetty olemattomia velkoja tai jos perillinen on laiminlyönyt velvollisuutensa antaa kaikki perunkirjoituksen toimittamiseksi tarvittavat tiedot, hän vastaa vainajan veloista koko omaisuudellaan.

9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?

Seuraavat kiinteän omaisuuden lajit kirjataan kiinteistörekisteriin (*Nekilnojamojo turto registras*), jos ne on luokiteltu rekisteriyksiköiksi ja niille on annettu yksilöllinen tunnistenumero Liettuan kiinteistörekisterilaissa (*nekilnojamojo turto kadastro įstatymas*) säädetyn menettelyn mukaisesti: tontit, rakennukset, asunto-osakkeet ja toimitilat.

Kiinteän omaisuuden rekisteröimistä kiinteistörekisteriin koskevaan hakemukseen on liitettävä seuraavat asiakirjat:

kiinteistön omistus- tai hallintaoikeuden rekisteröintiä tai näitä oikeuksia koskevien tietojen muuttamista koskeva hakemus

asiakirjat, joissa kiinteistökatasteriin kirjataan kiinteistörekisteriysikön tiedot tai muutetaan näitä tietoja (viranomaisen tai hallintoelimen päätös, tuomioistuimen tuomio, päätös tai määräys, kirjallinen oikeustoimi, muista valtion rekistereistä saadut asiakirjat, muut lainsäädännön tai hallituksen edellyttämät viralliset asiakirjat)

asiakirjat, jotka koskevat kiinteistön omistusoikeuden hankkimista tai syntymistä, omistusoikeutta koskevia rajoituksia, oikeustositseikkoja tai yrityksen lahjoittamista, myyntiä, ostamista tai vuokraamista; notaarin vahvistamat ja paikalliselle rekisteriviranomaiselle sähköisessä muodossa toimittamat asiakirjat, joilla todistetaan omistusoikeuden syntyminen ja sitä koskevat rajoitukset ja oikeustositseikat

hakijan henkilöllisyyden todentavat asiakirjat, paitsi jos hakemus on toimitettu postitse tai sähköisesti tai notaarin kautta.

Jos omistusoikeudet on jo kirjattu kiinteistörekisteriin, ainoa asiakirja, joka perillisen on toimitettava rekisteriin, on hänen notaarilta saamansa perintötodistus (tai lainhuutotodistus siinä tapauksessa, että toinen puoliso on kuollut ja eloonjäänyt puoliso perii koko kiinteistön). Kiinteistörekisteriin voidaan myös tehdä notaarin ilmoituksen perusteella merkintä perintötodistuksen antamisesta, kun perintöön kuuluu kiinteää omaisuutta, tai lainhuutotodistuksen antamisesta, kun toinen puolisoista on kuollut.

9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?

Jos perillinen perii yhden henkilön yrityksen tai maatilan tai jos vainajan velat ylittävät kiinteistön arvon, perillinen voi perintöä vastaanottaessaan pyytää perimyksen alkamispaikan tuomioistuinta määräämään pesänselvittäjän ja lisäksi tarvittaessa päättämään pakkohuutokaupan järjestämisestä tai konkurssiin asettamisesta. Tällöin vainajan veloista vastataan vain kuolinpesän arvoon saakka.

Jos kuolinpesään kuuluu hoitamista vaativaa omaisuutta (yhden henkilön yritys, maatala, arvopapereita tms.) eikä testamentin toimeenpanija tai perillinen voi ryhtyä hoitamaan sitä tai jos vainajan velkojat nostavat kanteen ennen kuin perilliset ottavat perinnön vastaan, piirioikeus määrää pesänselvittäjän.

Pesänselvittäjän määrääminen vahvistetaan perimyksen alkamispaikan piirioikeuden päätöksellä, jossa määritetään myös hänelle maksettava palkkio.

9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvaraismääräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?

Testamentin panee toimeen perittävän testamentissaan määräämä toimeenpanija tai perillinen tai tuomioistuimen määräämä pesänselvittäjä. Jos perittävä ei määrännyt toimeenpanijaa tai perillistä tai jos kyseinen henkilö ei pysty täyttämään tehtävänsä, perimyksen alkamispaikan piirituomioistuin määrää pesänselvittäjän.

Testamentin toimeenpanija ottaa hoitaakseen kaikki testamentin toimeenpanon kuuluvat tehtävät. Siihen asti, kun pesänselvittäjä on määrätty, testamentin toimeenpanija hoitaa perillisen tehtäviä (pesän hallinto, perunkirjoitus, pesän velkojen maksaminen, saamisten periminen vainajan velallisilta, eräänntyneiden elatusmaksujen suorittaminen, sen selvittäminen, ketkä ovat perillisiä ja ottavatko he perinnön vastaan, jne.).

9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?

Pesänselvittäjällä on samat oikeudet ja velvollisuudet kuin testamentin toimeenpanijalla, ja häneen sovelletaan soveltuvin osin siviililain säännöksiä omaisuuden tai toiminnan hoitamisesta toisen henkilön lukuun.

10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päättyessä? Onko niillä todistusvoimaa?

Kun perimyksen alkamisesta on kulunut kolme kuukautta, perilliset tai testamentinsaajat voivat pyytää perimyksen alkamispaikan notaaria antamaan perintötodistuksen.

Perintötodistus on määrämuotoinen virallinen asiakirja, jossa vahvistetaan, että perillinen on vastaanottanut perinnön ja että hän on näin saanut omistusoikeuden siihen. On syytä huomata, että siviililain mukaan omistusoikeus perintöön syntyy, kun perintö otetaan vastaan, ei perintötodistuksen myöntämisen myötä. Perintötodistuksen saaminen on perinnönsaajan oikeus, mutta todistusta ei ole pakko hankkia.

Perintötodistuksessa vahvistetaan perinnön vastaanottaminen ja esitetään oikeudelliset perustelut kiinteistön omistusoikeuden rekisteröimiseksi.

Perintötodistusta pidetään siviiliprosessilain mukaisesti todistusvoimaltaan suurempana virallisena kirjallisena todistuksena omistusoikeudesta, jos se on notaarin laatima. Virallisessa kirjallisessa todistuksessa esitetyt seikat (todistajanlausuntoja lukuun ottamatta) katsotaan täysin toteen näytetyiksi, elleivät muut todisteet kumoa niitä.

Tämä verkkosivu on osa [Sinun Eurooppasi](#) -sivustoa.

[Anna palautetta](#) sisällön hyödyllisyydestä.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Päivitetty viimeksi: 15/12/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.